

TIDEVARVET

Nr 20. 15 maj.

Tidevarvel N: 20

Regeringens förslag att göra 8-timmarslagen permanent och utsträcka den till de små arbetsplatserna har avlagits av riksdagen, som beslutat fortsatta provisorium. Tidevarvet framfyller här skälen, varför lagen hellre borde blivit permanent med behållande av den nuvarande rückvidden.

Vid skiljevägen redogör för situationen inom Internationella kvinnoförbundet för fred och frihet före kongressen i Dublin i sommar.

En ny uppfostringsväg klarlägger att det icke finns något verkligt motsäffrhållande mellan fysisk fostran och teoretisk och ställer in problemet om halvavgädelighet i sitt rätta sammanhang.

Läsa själv är en livlig och roande skildring av hur den nya uppfostringsmetoden tar sig ut på det första stadiet.

Ut den nyligen utkomna diktsamlingen av den finske skalden Arvid Mörne hava vi hämtat två diktér.

Elisabeth Krey-Lange redogör för En litterär upptékt i England.

Fogelstadförbundet

Kallas till
Pingsmöte vid Fogelstad
22-24 maj.
Ankomstid fredag kväll eller lördag f. m.
Avresa måndag kväll eller tisdag morgon.

Varje medlem, även de från kursen 1922, som observerar detta, torde benäget före d. 17 maj lämna jakande eller nekande svar till underreklam. I förtia fallet torde även meddelas ankomsttid till Kastrinholm.

Honorine Hermelin
Fogelstad, Julita

Automobil-, Motor-, Cykel-, Sjuk-, Inbrotts- m. B. försäkringar.

HOLMIA

Huvudkontor:
11 SVANEN 11
STOCKHOLM.
Tel. 172 37, 224 43

Magasin Yvonne
Stor sortering av Klädningar.
Billiga priser. Tel.: N: 66/67.
Drottninggatan 20, Stockholm.

Fortsatt provisorium till 1930

Vad riksdagen beslöt och vad den borde beslutat om 8-timmarslagen

Hela den strid, som under fördagens riksdagsdebatt om arbetstidslagen togs upp av högern i både första och andra kammaren om 8-timmarslagens vara eller icke vara, kan givetvis icke betraktas annat än som en skenaffekt. Man har mycket svårt att tro, att högern, om den haft utsikter därtill, verkligen skulle velat gå in för ett upphävande av lagen med alla de svårigheter, som detta skulle medföra. Ett upphävande av lagen skulle otvivelaktigt som andra lagutskotts ordförande, hr Westman, framhåll, komma att betyda, att de organiserade yrkena skulle bli svåra konkurrenter till de organiserade genom att uppehålla längre arbetstid och de svagast ställda bland arbetarna, de som bäst behövde skydd skulle bli oskyddade. Det ringa intresse, som visades i bägge kamrarna under debatten, tyder ju också på, att alla voro på det klara med utgången och att egentligen ingen som helst fara förelåg för lagens upphävande.

Utskottsforäslaget antogs över hela linjen, det vill med andra ord säga, att samtliga arbetstidslagar fortfarande skola vara provisoriska till 1930, då frågan ännu en gång skall tagas upp till behandling. Utskottet har förordat detta datum, därför att de internationella lagarna på detta område innan dess skola genogång sin första revision. Det är nog intet tvivel om, att det har varit av stor betydelse för våra arbetstidslagar, att de till en början antogs som provisoriska. Genom de upprepade revisionerna, som lagarna genomgått de gjorts både smidigare och mera praktiska. Frågan är emellertid, om man icke nu överskridit den tidpunkt, då

det är praktiskt att hålla dem så att säga svävande. Säkert är, att detta förhållande inverkat både på arbetarnas och arbetsgivarnas hållning till lagen. Från arbetarnas sida verkar denna ständiga osäkerhet om lagens bestånd eller upphävande, en rädsla för varje medgivande, som kan tagas till inäkt för en försämring av lagen från deras sida sett, och därför motstått de sig ofta de möjligheter till anpassning, som lagen giver. Arbetsgivarna å sin sida hoppas alljämt på ytterligare utvidgning av sin rörelsefrihet inom lagens gränser och anpassa sig därför icke heller i den utsträckning som de helt säkert skulde göra, om lagen vore definitivt. Hade lagens provisoriska karaktär med denna riksdag upphört, skulle säkerligen de möjligheter till smidig anpassning, som vår lag verkligen erbjuder, kunnat komma till mycket större användning än nu, och därigenom hade en av de påtalda svårigheterna för industrin av denna lagstiftning undanröjts.

Möjligheterna att för sig behöva i vissa detaljer ändra vår lag finnes alljämt kvar även om den är definitivt. Kungl. Maj:t hade emellertid förslagit icke blott att göra lagen definitiv utan även väsentliga utvidgningar av dess verkningsområde för att därmed kunna inöjliggöra en anslutning till Washingtonkonventionen. En sådan anslutning är visserligen önskvärd men icke under alla beting. För oss skulle det i närvarande stund betyda en utsträckning av lagen till att omfatta även de mindre arbetsplatserna, det vill säga även de, som ha under fyra arbetare. Det är möjligt, att en sådan omfattning av

en arbetstidslag kan genomföras i de stora, tät befolkade industriländerna. Men att det för oss är åtminstone i närvarande såväl så gott som omöjligt, det torde vår och en förstå, som tänker på hur det skulle uppfattas av landsbygdens befolkning, om t. ex. en i rea jordbruksbygd särskild arbetstid skulle uppehållas för byskomakarns lärlingspojke och smedens dräng. Socialismintet framhåll i sitt anförande, att en sådan utsträckning av lagen, som den regeringen förslagit, visserligen icke skulle komma att omfatta mer än 24 till 25,000 personer. Detta kan ju låta litet på en befolkning av 6 miljoner, men om dessa 24 till 25,000 personer utspridda över hela landet, anse lagens bestämmelser löjliga och omöjliga, bidrager det på intet vis till lagens helgd. Samma svårigheter tyckte emellertid förekomma även i andra länder. Både Norge, Schweiz och Frankrike undantager i sina arbetstidslagar små arbetställen, och sekretärerna i arbetsrådet, hr Nordin, framhåller i sitt resbeträttelse att lagen på detta område ej efterlevts i Tjeckoslovakiet, vilket land är anslutet till Washingtonkonventionen. Det torde ej vara utslutet, att man vid den omtalade revisionen av Washingtonkonventionen kan tänkas taga hänsyn till en erfarenhet sådan som denna, och kanske kan man hoppas, att bestämmelser liknande våra skulle kunna införas uti den internationella lagen. Några års dröjsmål för ratifikation är därför icke ur vägen. Vår insats i den internationella lagstiftningen på detta område torde icke vara förökta med en sådan lag som vår och vilken så samvetsgrant upprätthålles.

Vid skiljevägen

Av E. W.

Kvinnornas internationella förbund för fred och frihet står inför en skiljeväg. Det är det intryck man får av att läsa de senaste numren av dess tidning: Pax international.

Vad som skall beslutas är om man vill fortsätta i samma riktning som förut, vilket vill säga så gå emot allmänna opinionen, eller om man skall slå om till en mera populär politik. Närmast står striden om den mycket radikala programförklaring, som antogs vid kongressen i Washington 1924. Där heter det bl. a. att Förbundet bekämpar varje krig och krigsberedelse, det må gälla angrepp eller försvarskrig, det må gälla krig mellan nationer eller klasser. Därav följer att förbundet måste arbeta för fullständig och allmän avrustning till lands, till sjöss och i luften, är emot humberlockad, som ju också är ett vapen, och mot vetenskapsarbetet på att fullkomliggöra kriget.

Programmet är djärvt, därför att som exempel på vad som menas med att vara mot världens försvarskrig, stötestenen. När representanterna vid kongressen - det finns grupper i 24 länder - kommo hem till sina föreningar, visade det sig att åtskilliga medlemmar icke fattat att medlemskap i förbundet förband till dessa radikala löstiter. Det visade sig att de bestående avståndtaganden från försvarskrig och från allt användande av våld, vid vilka konflikter det vara emott, skrämda många som kanske annars skulle ha betalat sina årsavgifter till förbundet inom den ena eller andra nationella gruppen. Likaså att arbetet att bilda nationella grupper blev svårare i sådana länder, som sitta trängt i diet och leta i skrick för en övermåttig gränne (Finland, de baltiska staterna).

Dessa erfarenheter ha ställt förbundet inför frågan, om det vid sommar-

rens kongress i Dublin skall lyta ut Washingtonprogrammet mot ett nytt mera obestamt som kan innesluta radikala pacifister och försvarsvänner lika. Exekutivkommittén, som sköter affärerna mellan kongresserna, har diskuterat ett sådant nytt programutskande. Det föreligger också ett förslag till förändring, häncert från engelsk och amerikansk håll. Franska och tyska och holländska medlemmar stå emellertid kvar på Washingtonprogrammet. I Sverige är man för ett förslag mitt emellan Paris och London.

I Parisförslaget, som nu röstas om i olika länder för att representanterna vid Dublinkongressen skola få mandat, finnes icke ordet avrustning, ej heller nämnes försvarskriget. Man fördömer varje slag av våld, heter det däremot. Bokstavligen fattar ju detta icke mildare men det är mera (Forts. å sid 6).

Nr 20. 4 ärg. 1926

Allt går igen

Det är sännerligen synd om amerikanen, som farit i flygmaskin över Nordpolen. Han skulle väl se annan tid. Det är en handling, som noteras mera i förbigående nu, då världen är spjät uppstegen av att följa med de stora händerna i England. Betecknande för människors sätt att rengöra och förmåga att uppta nytt som hända på avstånd, är att det mindre är de feta rubrikerna och de märkliga telegrammen som levandegräns situationen in små detaljer, små återverkningar, som beröra en väste eller påtagliga vittnesbörd, som kommer för oss igen.

Jag minns hur det kändes att första dagarna av augusti se Sannstaförslaget till Norrström. Det var ett påtagligt bevis på att världen råkat ur gångerna. På samma sätt verkade det nu att få i sin hand ett par hektograferade lappar, som kommit från England med flyppost och uppgavs vara engelska tidningar. Det är verkligen ett smått fall från tekniakens högsta fulländning till de allra mest primitiva former. När detta läses har man visserligen fått riktiga tidningar igen, men så såg i alla fall London Emergency News ut som ett typografiskt och typografiskt klycka denna tidning för två pence i ett gasbör, för han ha tänkt det samma som Arvid Mörne förmalrat i följande rader och som han lägger i minnen på typograferna:

Vi höll ertas stater i våra svarta händer. Vi nådde dödens frön i våra bröst. Vi fölls för att tjäna dem, och runt kring Jordens länder.

Varo av att de maktiges röst. Vi voro natters svarta folk, vi kunde icke tyda

de ord som kuvade vår egen ått. Vi tjänade de mäktige, nu vägra vi att lyda och dånande ropa vi på rätt.

I dessa ord ligger väl också grundstämningen, som driver hela arbetarklassen, att sluta sig samman solidariskt i en storströk för att hjälpa gruvarbetarna. Den hjälper icke att Englands skickspåse julier förklarar strök lagligt. Det är det gällig stä inom en yrkesgrupp framtränga röst och bättre villkor, medan generalströket, solidaritetsströk är omlag. Det hjälper inte heller att regeringens tidning The British Gazette talar om de tusentals strejkande, som av feiget mot sin egen vilja gå med i strejken och låra dess lidande. Det är i alla fall, när det beaktas att detta igång och genomföra denna strejk, ett bevis på vilja till samhörighet och solidaritet. En handling av solidariskt märkläge är uppställningen av ett folk i krigligt kring sin styrelse, därför att här saknas så många av eggande och stimulerande momenten.

Den euckiska regeringen strider icke mot en masspsykos utan mot en religion.

Man må kalla det religionskrig, socialt krig eller ekonomiskt krig eller klasskrig. "Krig är det i alla fall. Det är en viss kvantitet över det engelska regeringens organ, i medeltidens korta nummariska och virgande innehåll. Så t. ex. regeringens käfte: att skydda alla arbetsvilliga nu och för all framtid för alla efterräkningar, om så behöves med lagens hula kraft. Det ger ett långt perspektiv in i framtiden.

Det är ett minne, som kommer för en, när man läser och lästheten med soldater som fara genom gatorna för att skydda flyvmedeltransporterna. Notiserna ha nämligen i sin formulering något som sådanne planiner om händerna under irändiska uppret 1922. Då spelade också de med engelska soldater bemannade bebjarna en stor roll. Den Modiga roll, de så spelade har icke begynt än i England ägnade. Trogen är dramat slott, innan sätta går upp för den akten. Svenska vilt för ju i verksamhet för att finna formen för en antaglig fred, som icke går någonsida partens fria strita. Det är bara likheten i uttrycket mellan nu och 1922, som ger att tänka på.

Husmoderns arbete

består till icke rings del i utväxländet av de bästa inköpkällorna. För livsmedel är valet lätt. I våra 129 butikter gäller principen: högsta kvalitet till lägsta pris.

Konsumtionsföreningen Stockholm m. O.

TIDEVARVET

Utkommer varje helgfri lördag.
Slussplan 1, 2 tr., Stockholm.

REDAKTOR:

Elis Wägnér.
Mottagningstid kl. 10-11.
Telefon Nr 49 42.

EXPEDITION:

Telefon Nr 282 43.
Kontortid kl. 10-12 f. m., 1-4 e. m.

PRENUMERATIONSPRIS:
För hölje kr. 5.20 halvt kr. 31-
kvartal kr. 1.75 Lönnummer 15 öre.

ANNONSPRIS:

per millimeter
Textbild eller särskilt be-
gär plats 22 öre
I text 30 "

Rylander & Olsson Boktryckeri
STOCKHOLM 1926.

Tidevarvets

Rådfrågningsbyrå

för föräldrar

Slussplan 1n

torsdagar 9.30-10.30 f. m.

Mathilda Staël von Holstein

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Malmströtgatan 3, Stockholm.

Telefon 244 88, Norr 44 19.
Familjerätt. Hyresrätten. Testamen-
ten. Bouppteckningen. Förfråg-
ningar från landnoters bevaras om-
gående.

EVA ANDÉNS Advokatbyrå

inneh. Eva Andén. Ledamot av Sveriges
Advokatsamfund.

Lilla Vattug. 14. Tel. 75 76. Norr 183 56.
STOCKHOLM.

SPECIALITETER: Familje- och arvskan-
destredningar och testamenten, för-
vårdningsuppdrag.

Även skriftliga förklaringsgä.

ADVOKATEN JURIS KANDIDAT

Marta Björnborn Romson
Medlem av Sveriges Advokatsamfund.
Arsenalgatan 14, I.

(Mitt emot Operahuset).
Tel. N. 1988. Stockholm.
Juridiska förfrågningar av alla slag emottags.
Skriftliga förfrågningar bevaras omgående.

Infört genom

Stockholms Läkareförening

Doktor Helena Klein,

Invärtes sjukdomar, Lung-, Mag-
och Tarmsjukdomar.

Brunkebergsgat. 4, 3 tr., hiss (före
Brunkebergsgat.). Mott. vard. 2-
3. Mand. o. Torsd. 6-7 samt en-
ligt avtal tr. Tel. Norr 58 40.

Doktor Fähræus

Här. & Hudsjukdomar, Nervsjukdomar
Karlagävan 48, Stockholm.
Mottagning enl. överenskommelse. Tel.
707 18, kl. 10.30-12.

Infört genom

Stockholms Tandläkareförening.

Tandläkare GUSTAF HERULF

Hamngatan 5 A.
Mottagning enl. överenskommelse.
Tel. 171 27.

Tandl. Greta Johansson,

S:t Eriksgatan 102, 3 tr. (Vasastaden).
Tel. 89 23.
Mottagningsid: 12-1-6-7 eller efter
överenskommelse.

Tandläkare

Margareta Dufwa
har flyttat till Sturegatan 4, 1 tr. (Stu-
rebadet). Vard. 12-1, 5-6.30 samt för
mindre hem. 11-12, lägre 12.52. Annan
tid efter avtal pr. Tel. O. 43.

Massage, Solbad, Anestis- o. Fotbehandling
Kungäppan 64, 1 tr. Norr 87 47.
Fru AGNES SVENSSON
Ex. Sjögymn.

En ny uppfostringsväg

Herr von Kochs motion i första kammarkern om anhållan hos regeringen att taga i övervägande om icke någon ändring i undervisningsplanerna kunde uppnås att för samtliga elever i rikets ungdomsskolor beredas halvdagsskolor för friluftsliv behandlas på lördagen av kammarkern. Motionen hade avstyrkts av ett tillfälligt utskott, där dock en ledamot, hr Sandegård, reservationsvis hade föreslagit en skrivelse i motionens syfte.

Den motivering, som utskottet bifogat sitt avstyrkande, är liksom inlämnad från dem, som under debatten förde utskottets talan, så litet övertygande som möjligt och egentligen intet annat än den oförberedade förhinder. Man måste därför hälsa med största tillfredsställelse, att första kammarkern icke följde utskottets uttal med 38 röster mot 31 biföll hr Sandegårds reservation. Detta så mycket mer som den ansats till förbättring fysisk fostran för ungdomen, som beslutet måhända kan innebära, vunnit stor anslutning ut landet, vilket bland annat framgår av de uttalanden från Frisnände Kvinnor land runt, som Tidevarvet haft införd.

Utskottets och de tretioens avståndstagande grundar sig huvudsakligen därpå, att den föreslagna lördagslektionen skulle inkräkta alltför mycket på den tid, som är anslagen för undervisningen i de "egentliga skollämnena" och att kostnaderna för utbildandet och anställandet av lärare skulle bli alltför höga.

Detta visar bäst, hur litet man på sina håll här i Sverige sett sig in i de nya uppfostringsmetoderna eller vill förstå dem. Den ändring i undervisningsplanen, som motionären här föreslagit, uppfattas tydligen som en bekräftning av hela skolarbetet i syfte att bereda barnen en halv dags ledighet i veckan. Men i stället är det ännu som det första steget in på en ny uppfostringsväg. Det är icke ett min-

skande av skolarbetet, som också folkskolläraföringen att döma av deras avstyrkande uttalande tycks tro, utan det är en omläggning av arbetet från det gamla schemat, på vilket teoretiskt plugg är det enda saligörande, till en för ungdomen hälsosammare balans mellan dess teoretiska och fysiska fostran.

Eller som hr Lindhagen under lördagsdebatten uttryckte det: nu gynnar skolan endast dem som ha lätt att plugga i sig andras tankar, men inte ha några egna. — Och sedan blir det de, som som styras oss, men därför är också världen så dålig.

Naturstudiet tillsammans med läran eller också utövandet av lek och idrott är, som den främstämde danske skolepedagogen J. Arvin, vilken nyligen gästade Stockholm, i sitt föredrag framhöll av oerhört mycket större betydelse för barnens uppfostran och utveckling än det direkta läx-förberedandet.

Att motionens genomförande skulle stranda på för höga kostnader är orimligt. Man borde kunna vänta, att lärarna i de teoretiska ämnena intresserade sig även för barnens fysiska fostran, och undervisade i bägge dessa grenar störst förhållande är i Danmark i stor utsträckning och med utmärkt resultat. Därtill kommer att, om särskilda lärare måste anställas för ungdomens fysiska fostran, komma de därför ökade kostnaderna att neutraliseras genom en minskning av utgifterna för den teoretiska undervisningen.

Frågan går nu till andra kammarkern. Det återstår sålunda att se, om det skall lyckas för den gamla skolans mälsmän i denna kammark att sätta krokben för motionen. Det vore dock något att i hög grad förvåna, om riksdagens summariskt avstyrkte motionen, då nästan alla som uttrytt sig däröver, givit den sin principiella anslutning, däribland skoleverstyrelsen, skolkommisionen, läkarsällskapet och Gymnastiska centralinstitutet.

Programmet för pingst-
mötet vid Fogelstad

blir mycket intressant och givande. Flera anföranden komma att hållas över aktuella spörsmål. Bl. a. kommer redaktören av Det Fria Blad *Tr Sjöne Björnen* från Danmark talat om *Människornas frigörelse under en ny rättsordning, fröken Elisabeth Tamm om Vår medborgerlighet i lag och liv*. Direktör Axel Adler har formulerat sitt önske: *I vad mån är köpsätt gemensamt egendom?*

Kryddad

Burtråskost
AXEL BOIVIE,
12 Jakobsgatan 12.

Alla Edra försäkringar
emållas Ni förtroddast genom
Svenska Försäkringsbyrån
— generalagent för Fyljö och
Svenska Liv-
Vamngatan 6, Tel. 60, 60/61, N. 602.
Omönd. antagna.

Använd ert tvål och vatten

som förläpbar och förtärlig huden
utan rengör ansiktet med
Anny Landéns LUVENDELINHTVÅL

Sjuka och svaga
lämnas till den av tenniska beqvads-
medel "WOHLHUTER-TENNIS"
som bekvämt kan utövas i hemmet.
Beställ i alla kända medicinska apparat-
affärer från
WOHLHUTER-CENTRALEN, Köpenh. 28,
Stockholm. Tel. 113 17 o. Norr 2133.

Kvinnlig sedlighets-
polis

Frågan om utövande av de kvinnliga polisernas verksamhet har åter blivit aktuellt genom den skrivelse, som ett antal kvinnoföreningar inlämnat för att stödja fru Torrells av oss tidigare omnämnda motion i Stockholms stadsfullmäktige. Skrivelsen är riktad till stadskollegiet, som enligt fru Torrells hemställan skulle få i uppdrag att framlägga förslag om inrättande av en kvinnlig polisavdelning under ledning av en kvinnlig kommissarie.

De föreningar som undertecknat skrivelsen är följande: Fredrika Bremerförbundet, Svenska kvinnors nationalförbund, Vita Bandet, Socialdemokratiska kvinnoförbundet, Moderata kvinnoförbundet i Stockholm och de två Stockholmsföreningarna av K. F. U. K.

Skrivelsen betonar, att fru Torrells motion "om inrättande av kvinnlig polisjäkt utöver den vaktjänst, som nu läggs i kvinnliga händer, innebär framförandet av ett önskemål, som sedan är tillbakå väntat att få komma till uttryck". Den instämmer "i motionärens yrkande att den kvinnliga polisens art, där till de skärpt att komma i beröring med den sida av det mänskliga livet, som är värd att polisen till. Ju mer man sett därav, ju viktigare förefaller det, att reformen om kvinnliga poliser icke som hittills försökats utan utvecklas.

Utöver de här nämnda kraven föreslår även motionären inrättande av kvinnlig patrullerande sedlighetspolis, ett krav, varv skrivelsens underskrivare intygar sig vara tillräckligt motionären som skrivelsen vid en något dunkel punkt. Med sedlighetspolis menas i närvarande stund ingenting annat än den polis, som har sig anförtrott att se till att lödrivarlagen tillämpas i vad angår de prostituerade kvinnorna. Sedlighetspolisens övervakare kvinnorna på gator och torg, antecknar deras uppförande, deras kommande och gående och beivrar de förbrytelser, som falla under lödrivarlagen. Står man på den ståndpunkt, som t. ex. Frisnände Kvinnors Riksförbund, att "ingen särdragstiftning rörande mogna kvinnors sexuella valde" bör få förverkliga, kan man icke reservationslöst uttala sig för en kvinnlig sedlighetspolis.

Man kan på sin höjd säga, att det vore en fördel att ha kvinnor vid sedlighetspolisens, så länge lödrivarlagen i alla fall tillämpas. Däremot vore icke kvinnlig polis något som kunde försona en med lödrivarlagen självt. Undertecknarna av skrivelsen förklarar, sedan de anslutit sig till kravet på kvinnlig patrullerande sedlighetspolis: "härvid läggs vi huvudvikten vid den föröbyggande verksamhet bland vanligt ungdom, som kvinnlig sedlighetspolis skulle kunna utöva i samarbete med barnavårdsnämnden och andra hjälpinstitutioner."

Vi känna icke i vad mån barnavårdsnämndens sedan är utsträckt verksamhet kompletteras av polisen, men det går omhändertaget t. ex. från den ordningsvårdning som på varnartiga flickor utövas till 18 år. Men det är svårt att förstå att för föröbyggande verksamhet skulle behövas patrullerande konstaplar. En patrullerande konstapel skall kunna anhänga på öppen gata. Hur skall här en kvinnlig konstapel kunna utslutande sända sig till kvinnor och barn, som ju är avsikten enligt motionen? Det kan vara situationer, där män eller polkar måste anläggas samtidigt, och av samma anledning som kvinnor och unga flickor.

I den mån barnavårdsnämnden behöver i sin nya verksamhet anlita polis, böra de naturligtvis ha samarbete med kvinnliga poliser. Men det försvisar något begreppet att tala om detta samarbete mellan barnavårdsnämnden och polis i samband med sedlighetspolisens. För övrigt skulle vi vilja på allt sätt inståmma i motionens och skrivelsens syften. Måte vederbörliga taga intryck därav!

Aktieägarna i A. B. Vår Tidning

kallas till ordinarie bolagsstämma i Tidevarvets lokal Slussplan 1, 2 tr. fredagen den 28 maj 1926 klockan 1 e. m., varvid förekommer i stad-garna föreskrivna ärenden.

STYRELSEN

Vårutställning.

Handväda Bomulstyggar, Gardiner,
JULIE WENER,
Stureplacet 2 tr. h. 11-5.

SÖDERMANLANDS

ENSKILDA Utländska
BANK
Söderlark. Basn. Grundad 1865.

Checkar

Natten till Söndag

Av ELIN WÄGNER

Hur kan postexpeditören veta, att jag just nu icke hatar någon människa? Det är obegräpligt, men det måste vara så ändå, ty när jag kommer in till honom i dag, smällog han genast emot mig, ja han var verkligen en av oss som smällog först, sedan jag så länge fått smällog förvägas. Då gjorde jag, vad jag alltid tycks göra, jag utmanade honom. Jag lämnade fram ett korsband och betalade med 100-kronor. Det gick bra. Inte en min av förargelse visade han. Dessutom sade han: det här väger lite mer än ett korsband för här. Men det får väl gå för den här gången. Han överträdde reglementet för min skull. Det finns ingenting som gör en så lycklig.

En man, som skänker en ett korsbärstråd är ingenting mot en man, som bryter mot sina instruktioner. Men det var i alla fall på sätt och vis en upprörande syn att se det lilla siriga trådet stå och tygas med sina små skära knoppar invid min köksdörr, när jag kom hem. Det var mycket vackert, men den man, som sände det, överträdde därmed inga andra instruktioner än sina egna.

Jag bar in det och sade till mig själv: seå, det här vara från räntmästaren.

Jag tänkte på vad fru Lundström berättat för mig om karlen i prämen, som just låtit viga sig vid kvinnan jag såg i hytdörren, på det att hon måste bli jävig och icke kunna vittna mot honom i ett hotande spritmål. Samma tanke kan ligga bakom detta korsbärstråd, tänkte jag. Men då jag såg, att det var anonymt, förstod jag, att det icke kunde vara från räntmästaren. Så förtroelig med mig är han ju icke. Det måste vara förste stadsläkaren. Ett anonymt korsbärstråd som svar på ett anonymt telegamm, det stämde ju. Men han skulle inte ha gjort det i alla fall. Han borde ha hejdat sig vid tanken att det kunde vara mig en svar frestelse. Men min hejd är sig enligt min erfarenhet aldrig vid någon sånär tanke, och det är vad som gör dem så tjuasone och så grymma, fast de inte vet det.

De påstår ju, att de har en hel värld för sig själva, där får förmåga att följa med tar slut. Men vi har också en hel värld, låt gå för nedanför, men i alla fall en hel värld, som tar vid där deras slutar. Vi är också grymma, men vi vet det, vi registrerar ordförs grymhet och godhet, vi vet betydelsen av handlingar och färdvaron av handlingar, av korsbärstråd, av alla tecken, som de inte ser. Det är väl inte näm kunskap som när till själens böten, men stor nog för att vi skulle vara farliga, om ja, om vi kunde hålla oss lugna inför vad vi ser. Men det upprör oss för mycket, våra passioner kommer med och förvirrar spelet, våra nerver gör vår kunskap värdelös, och så blir summan bara lidande. Kanske inte bara lidande ändå. Om vi också fyl-

ler dåligt vår uppgift i världen att göra det utiändligt för dem att leva, så har vi ändå våra ögonblick, då vår smårtämska kunskap kommer dem till nytta.

Följande morgon sade fru Lundström: jag gick förbi affären, som fruns träd kom från (hon hade läst på omslaget) och dom som är mindre än fruns kostar arton kronor. De sa, att det var en mycket stilig herre med grått hår, som skicka det till fru.

Det hade jag inte beräknat: att han var i Stockholm. Men jag var icke rädd att han skulle komma hit. Lite, lite kunde han rubba på sitt ord, att aldrig mera söka kontakt med mig. Men inte mycket, ty det kunde ha konsekvenser. Tre dagar tillbragte jag mestadels på min soffas i huvudvågen och under den tiden han korsbärstrådet så ut från knopp till knopp och vissna ner. Under denna tid tänkte jag mycket — och vad skulle jag annars göra — på de två män, som verkligen förvandlat mitt liv, var på sitt sätt. Och jag besinnade det trohetsbrott mot den döde, som straffade sig så hårt.

Jag vill inte påstå att Brököpings omöndra bara vilade på den konvalescens. Det var inte så dumt att fördoma mig, därför att jag gick i svart blankt siden i stället för matt tre månader efter hans död. Ty det var på något sätt symboliskt för min sinnenstämning. Jag sörgde honom inte. Jag låtsades icke heller att sörgja honom. Och där låg kanske ett slags förräderi. Jag hade då redan räckt ut åt livet den hand, som i tjuo år hållit hans och fattat en ny hand. Och det är alltid en förräderi mot de döda.

Men vad som är orätt, och vad de kanske borde ha begripit i Brököping är, att jag icke kom varm ut ett äktenskap och sökte mig en ny man, innan graven hunnit sätta sig över den förra. Min man förlorade jag för mig, så sedan, då det stod klart för mig, att han var en obotlig invalid. Min dotter påstår i sin skriftelse, att jag icke var god mot hennes far. Det var jag icke heller under de månader min sorg varade, innan jag funnit mig i att bli hans sjukvårdsköterska, sällskapsdam, föreläsare och äbörarinna i stället för hans kvinna. Det var en sorgetid med kulörta kläder och sammanbitna tänder. När den var över, var jag god mot honom, men det omgämnas icke i skrifvelsen. Karola Musselman är den enda människa i världen jag kunnat tala med om detta. Och hon förstod mig. Hon sade att hon vet hur ålskandes förtroelighet bryter själens insegel och skapar en närhet, som är den närmsta i världen. Hon förstod, att min man och jag utan denna förtroelighet måste bli två helt förhållsamma och konventionella vänner som sykon mot varandra, trots den märkliga kunskap om var-

Vem har gjort SCHEELES RADIUM-TVÅL så populär?

Den milda, förfödda DOFTEN

och det allmest balsamiska lödret hos scieffs Scheele Radium-tvål utvaga väner.

De utvaga beständelämnena i denna tvål är värdefulla och välgörande; tänk bara på Radium- och Eosinämnen i densamma!

Om Ni är någon andelning ämna ej pröva Scheele Radium-tvål — köp hem en i dag!

Viktigheten kontrolleras av Radium-experten F. Dr. N. Sahlbom.

Dikter av Arvid Mörne

Mitt mål

Han sjöng sin bådande sång för de för dem, som ha villor och slott och parker, där popplarna skydda vid vågans och svandamens vatten är blått, för dem, vilka hågvt ur böckerna lärde ge rytmor och rim deras fastställda värde

Jag ville jag toge varis rim ifrån gatan, var rytm ifrån vogarnas ås, och vände till grändens och bekgrändens åter —

en folkets förlorade son, och nådde där nere den etsiga isen med sång, som likt lågnans fladdar i spisen ger ljus åt den mörkaste svärn.

Jag ville min sång finge lysa i kyffet som en rödros på fattigmans rock och ljoda i hamnen, där svargen lastar.

som haussers från smussans flock. Han sjöng om en värld, som gjorts för de rika. Jag ville min sång kunde dömda spika en stik i dess likhetas lock.

Men jag vet, att mitt framfödda dikt skall vida försvälts är, jag försväret att min sång, som på människans läppar har sväret skall glömmas från jul och till vår. Vod mer — blott de tusen som smut sen gjort grå, de fattiga, trasiga, usla och råa få bärga en störd i mitt spår.

Kvater

Den sång, som skapar tiden ny skall födas i fabriken vid hjulets dån och rummets gny, skall brusa genom smuttnytt by som värens flöde, gråt ut å dy från överglödda dibben.

Hon skall ej endan råta Hon virlar kring likt vägens stoft och eggas sinenna med doft från gränd och stovstadsanta. Här diktares i hand på hand om frihetstid och fosterland, om vildmarksdjup och inråsttrand och hov som töda svalla.

Den sång, som skapar ny vår tid, en sång till död, en sång till strid, skall stöta ångpan, blank och hård, i fördöm, vörd att falla. Hon skall som morgonrodnans bård bebjuda dag för alla.

(Ur "Dikter i urval")

VIII. Körsbärstrådet.

ann vi hade efter tjuo års sammaboende.

När man kommer och beklagade mig och talade på begravning och sorgvisiter om min sorg, så hade jag hela tiden på tungan att säga: varför talar du till mig om min sorg? I detta sammanhang är väl inte det så viktigt. Det är ju han som är huvudpersonen. Jag har ingen egen sorg, jag sörger hans sorg över att behöva dö vid femtio år och över att livet bestulit honom på så mycket genom en femtonårig sjukdom.

Den sorgen har jag kvar än, oberörd av att jag sedan dess haft en kort och häftig förälskelse och begått många dårskap. Så snart det är en smula vinstilla i mitt liv och stundom påstått ändå mitt i storm och tumult, stänger mig udden av hans lidande, vemodet över att ett väsen är borta, och jag genomlever allt igen, även stoltheten över att han bröt upp så manligt, högtidskänslan inför avskedet, all undran inför det okända och undran över att man icke undrar mer än man gör.

Samtidigt kände jag den gången en djup tillfredsställelse över att jag fullgjort ett värp och att jag gjort det bra. Det verkligt tokgia hos mig låg kanske just i att vara så nöjd med mig själv, att ha en sådan känsla av kraft mitt i en oerhörd trötthet — av herraväld och handlag med livet, och det just på en tidpunkt, då jag ödesdigert misskått förhållandet till min dotter och mög. Men det begrep ingen.

Jag anser för min del, att om någon avskyr är motiverad, så var min avskyr för min mög det. Han slank ju in i familjen medan min man var döende, utan äktenskapsförord eller ägoutöing. Det gick så till, att han, då jag var ute och gick, passade fastsmannan på att smyga sig in till min man och föreställa honom, att han och Astrid borde få gifta sig så fort som möjligt. Han fick också svärärs löfte, innan jag hann hem, det är ju så lätt med de döende. Då jag frågade varför, sade min man, som han blivit inlörd, att det skulle vara så skönt att se Astrid gift. Men varför skulle det vara så skönt? Det var ju både tröstamt och onödigt upprörande för oss alla. Men Gösta fick till stånd lysning alla gångerna på samma söndag, vilket skrämdde min man och gjorde för honom klart hur nära slutet var. Och sen visade sjukrummet och så stannade han bara utan att vara ombedd. Ty väning hade de ju ej, och bröllopsresa kunde inte förekomma.

Görsta som isolerad person hade jag väl kunnat klara. Men detta att han fått Astrid med sig, gjorde det hela så upprörande. Jag hatade honom, därför att jag måste förakta mitt eget barn. Legotung är mera förödande älskande och bittert och jag utvårdade icke att se dem. Jag lämnade demmet och flyttade min hushållning ut till värd sommarställe, som var vinterbonat. Detta gillade man ännu i Brököping, detta kunde man vänta av en änka. Men då jag förbjöd de nygitta att föra jul hos mig, som de gärna velat, efter som jul på landet är så i sin ordning, då började man mumla i Brököping. Och när jag sedan låt Brököpingens unga konstnärer och blivande geni göra en ateljer i min

vindsvåning, då övergick mumlet till högt knorrande. Jag hörde det ändå ut, men byrde mig inte alls om det. Mitt samvete var verkligen rent, jag tyckte jag hade rätt att ge ett handling åt den där unge mannen, som min man varit intresserad av, därför att han låtit inbilla sig att de var släk på sidsiffrin. Det var aldrig meningen att jag skulle ta emot mer än en. Men han skrev till vänner i Stockholm, Köpenhamn och Paris och berättade om den rika och dumma kärningen på Stenbro, och så kom det flygande svarar från alla håll, fracka, hungri-ga svarar, som jag roade mig med att kasta smulor åt och sätta upp kärvar till i vinterkylin. Hade jag inte varit så till, hade de aldrig kunnat växa så till i fräckhet som de gjorde, men jag hade ändå kraft nog att göra slut på deras gods dagar och köra av hela bandet, när en av dem förordade min husingstru. Jag köpte mig fri genom att ge dem respengar och fick en hel del dukar i utbyte.

Vår bokhandlare, som är stadens konstexpert, har vittnat inför domstolen, att jag betalade fyra gånger värdet av dessa varor. Det gjorde han av godhet mot mig, ty jag betalade i själva verket det tiobudbla.

Det skydd min man trots sin svaghet givit mig hela livet blott genom att vara min man hade varit så fullkomligt, att jag aldrig förstätt, att jag åtnjutit något skydd eller att det behövdes. Det föll mig inte heller in, att jag sagt där trygg i min myndighet och mitt oberoende. Jag trodde att mitt liv var mitt och mina pengar var mina. Jag visste visserligen att man talade om det sedelösa livet på Stenbro. Det var jag, som fick skulden för husingstruens öde och blev hemmes medelpart. Men jag tänkte inte på att ta ut ägaren till någon av de värsta tungorna och sätta min egen version av händelsen i gång. Jag trodde inte det behövdes. Placeringen skulle gå ur ändå.

En gång hade jag varit med min man i en affär i Stockholm, jag tror att han köpt en överrock. Han stod vid kassan för att betala, då en annan kund sträckt handen förbi honom och lade tjugo kronor framför kassörskan. Min man tog helt enkelt pengarna och stoppade i sin plånbok, fänkande att det var växel han fick tillbaka på någon större sedel, som han dock ännu inte hade lämnat. Kunden såg det, kassörskan och biträden såg det. Det gick en stot genom alla, men, men vad gör herrn, det var ju den andra herrns pengar! Min man vaknade till hjälten upp ur sina funderingar, så pass mycket att han förstod att det var fråga om att han tagit tjugo kronor. — Jaja, sade han oerhörd lugnt, tog upp pengarna och lade tillbaka dem utan ack och ve, utan ursäkt, utan spår av förvirring. Sen dess har jag alltid tänkt på: så handlar och så ska den verkliga skulden handla.

Det var gudnäs så visst en falsk lärdom. Men det anade jag inte den gången. Jag gladdes över att det började väras och över att min trötthet vek. Jag blev frisk och började intressera mig för drivbänkarna (den dag, då jag tog in den första knippen trästäm, kom den nytvättade förste stadsläkaren, doktor Salten på besök.

Stockholms Tillskärningskola

Sveavägen 47, Stockholm

Statsunderstödd läroanstalt. Etåbl. 1912.

Elever bilrägas undervisning i tillfärdning av alla slags dam- och barnkläder. Kursar för hemmets behov samt för syken. Begär prospekt!

Anna Sandströms Högre Lärarinneseminarium

KARLAVÄGEN 25, STOCKHOLM

Tredrig kurs. Avgångsamen i slutet av augusti. Vidträkt vidträkt. — Inträdesprovning den 9-11 juni eller vid höstterminens början. — Extra elever mottagas. Prospekt på begäran. Mottagningstid kl. 1-2 (utom lördag).

STYRELSEN

Möbler, boställningar, inredningar.

FIRMA MÖBELKULTUR

ARTILLERIGATAN 1 - Öst. 147 - STOCKHOLM

Värmlands Eda, bad- & vattenkuranstalt med järnkälla.

Finst- och järnvat. Charlottenberg (n. v. stambanan, sträckan Sjösko-Öst). Naturlig. Modert trakt, torrt och rent klimat. Varmbadhus. Spec. ut. gyltled. Köp och med. lundane lundane. Elektrisk sjukhus. El. karbad. Hygienisk. Kvarnsten m. m. Massage medel av skickliga gymnastikövare. Kött, beed, propra nästäm. Kl. ljus och värme. Läkare: Dr. Jakob Åberg, Stockholm. Nattvar. medelår. Doktorinnan Gerda Grill, Djursholm. Träffas i telefon 707 säkrast 9-12 i. m.

En litterär upptäckt i England

av Elisabeth Krey-Lange.

Den moderna kvinnan avspelas ofte bäst i skönlitteraturen, påstådd tyggen en av talarformerna vid en diskussion om kvinnan av i dag.

Det förhåller sig väl snarare så, att en romanförfattare förklarar sig i sin visst tyg, som han enödig framträdde på bekvämd av andra, och lärnar läseren att på egen hand korrigera intrycket. Vilket denne också ofelaktligt gör, då det gäller hans läsnis.

Men en kvinnotyp i en förgången tids litteratur måste läsaren gödta utom vidare. En av 1700-talets på sin tid mest lästa romaner, Richardsons *Clarissa Harlowe*, har blivit kallad en av de mest träffsrika och levande kvinnokildringar som finnes. Men måste vi därför tro, att Clarissa är typisk för 1700-talets unga flickor?

Genom åtta volymer deklamerar författaren om Clarissas dygd. Att någon läsare i någon tid stått ut med detta bevisar, att Richardson trots allt lyckats göra Clarissa mänsklig.

Ädgarerna här i England utkommit en ung, förmån dunn dagbok från åren 1764-65, alltså något senare än Clarissa. Det är fröken Cleome Knox, som skildrar de för henne själv märkliga och livsavgörande öden, hon genomgick i sitt ungdomsår. Det finns vissa beröringspunkter mellan henne och den något yngre Clarissa, men en grundskilnad. Clarissa är engelska i sin själ och Cleome är lika hög gammal tysk. Cleome har i egen förtämlig person trängt på denna jord, medan Clarissa är helt och hållet dottern till, men för som nu läsa dem, ha de båda fått diktens livsvärde.

Denas historier börjar ganska lika, då de bägge ålaka en ung man, som familjen i högsta grad öglidar. Men i författningens blir Cleome i förhållande till Clarissa som ett student-äpex till en tragedi över samma klassiska ämne. Vårskönläsare för föreläsning, det åter i själva själva, då den yngre Clarissa här nog numera till de litteraturs siffror, som ingen älskar.

Cleomes uppståndelse i världens temperament kan ingen faderlig myndighet riktigt rå på, även om han laggen aldrig så mycket lakom sig, det är nämligen parat med en vass och slagkraftig tunga. För övrigt bör en viss obehänsksamhet till ingredianserna i hennes natur, och hon kommer uti sådana situationer, som Pope tänkte på, då han sade: "Fools rush in where angels fear to tread."

"I mors", anförder hon sin dagbok på dess första sida, "hade jag ett högligen obehagligt samtal med min fader. I går kväll fick herr Ancaster, som är den obekännastaste unge man på denna jord, plötsligt det infall, då han råkade hem efter hävstångens, att han skulle säga godnatt till mig. Han kläddes över munnen, eftersom storna grunden var stängd vid den sena timmen och hade den fröskheten att försöka klättra upp genom minnens nedanför mitt fönster, men halvveis föll den oföränte stackars unge mannes. (Om han inte det gjort, vore himlen vad som hänt, ty jag är förtärlig betagen i den vackra utseendet. Det var villigt att nappa och Ned, som sätte och samtalande i biblioteket, just i det ögonblicket sågo ut honom förstört och uppfickte honom liggnande räkling på marken."

Nu är Cleome mest rädd för att broder Ned och unge Ancaster skola dörelsen, så "karlar är sådana fördoms älskar, att man aldrig kan veta val de ta sig till, då de bli rasande."

Hon finner det bra oöftrist, att

hon, som sov i sitt rum omedveten om hela uppträdet, dagen efter skall gödas bura, att hon är oblyg och obekännast och att hon aldrig mera får varken se, tala till eller ens tänka på den unge mannen. Men fast hon gråter "över en halvtimme" över faderns föreläsning, hämtar hon sig till sist och säger för sig själv: "Det blir vi nog två om!"

Den stränge fadern har inte riktigt den obrottsliga trua på sin auktoritet, som man skulle kunna vänta, han skickar för all säkerhets skull sin dotter till släktingar i ett annat irländskt grevskap, men det är ändå inte så långt borta, att inte unge Ancaster kan rida över dit, och han föreläs i alla emblett i en tyngning med sin älskade. "Men det smögskä ordet giftermål, som är så kärt för varje unge, gift kvinnas hjärta, föröken inte hans kärleksbedryndan", konstaterar Cleome för sig själv. "Som hon har dödfött träkigt med den sura kusin Charlotte och dennas namn, beslutar hon sig av ren lednad i alla fall för att fly med Ancaster en kväll klokken två. Men tusen så löjliga mögriheter ställa sig till hennes väg, och när hon ett par timmar efter kommer ut i trädgården, där Ancaster skall vänta henne, har han lestat och gått sin väg. Cleome tar det lugnt, och när hon följande söndag blir en predikan över David och Batseba och kyrkansheten uphöjda skönheten, är hon strax färdig att löva sig självt, att "aldrig mer tänka på det motståta könet. Men en dag värd herr Ancaster, tilläger hon, skulle jag ha väntat em till, innan jag gav mig ut i ursinen."

Cleomes äventyr är rena farsen, och hon har själv tillräckligt humor att uppfatta det så, men Clarissas flykt blir första scenen i ett sorgespel. Den hade också föregåtts av familjupprötter, den stackars flickan hade suttit i rummet för att uppmanas att gifva sig med en henne medhjälpare derre. Trots konfirmation av hennes skrivmaritaler står hon i hennig korrespondens med sin älskade, Lovelace, men hon kan ändå inte besluta sig för att rymma med honom och därigenom bryta med sin familj, vilket är hennes betyde att ställa sig utom lagen. Lovelace passar på att röva bort henne, då hon kommer till ett möte med honom och trädgårdsposten, som symboliskt faller igen om henne. Nu har hon fallit i rövårdhär, ty Lovelace med alla lysande ytliga egenskaper, rikedom och sociala ställning hör till det slags människor, som i våra dagar kallas moraliska idioter. Han skulle kunna inriparnas bländ de djurplågande barn, som Hogarths framställning i sin oblygiga målning, sådan har han skett varit som liten. Det är historien om vargen och lammet. Clarissa visar sin storhet i passiv motstånd. Herr skulle inte Cleome ha använt list i Clarissas läge, hur skulle hon inte ha rört upp himmel och jord och eldat helvetet helt åt Lovelace och hela hans anhang, om de försökt att bedöma henne, som de gjorde med den alltför ingälfika Clarissa. Den enda beinnsärd och kvarbliben i ett illa beröpt hus i London, därifrån hon sökte fly, men infångades och föll offer för Lovelace, sedan han beövist henne med opium.

Cleomes öde här lyckligtvis till de ifusare. Väst bannar hon och svär över sin grymme fader, men han visar sig ändå riktigt mänsklig, fast han inte vill ha David Ancaster till svägar, utan har nog en misstänke, att detta trots allt kommer att bli hans öde.

Resan ror den unga fröken, fast än hon längtar efter sitt Ancaster och svär sig nej till giftermålsbudet, som hennes pappa girar. Dagboken fylles av lustiga epodier, som när Cleome kommer till ett förmått äkta par på en berärdad nigamans i Derbyshire, där fru läser biogt ur Miltons "Det förlorade paradiset" i tre timmar, utan att tänka på att hennes gäster ha en dagresa över usla vägar bakom sig, och Cleome sommar och ramklar på stolen av trötthet.

Resan skulle omfattat Frankrike, Schweiz, Italien och Österrike, men Cleome vill ändå stycker ett streck över sista delen av England. När sällskapet hunnit till Venedig efter månadslänga uppehåll i London, Paris och andra angämniga och instruktiva ställen, hade också David Ancaster uppgärat sin älskade, och en natt sjunger han en irländsk ballad från en gondol under hennes fönster. Det faderliga myndighet, som en skulle ha kunnat hålla Cleome tillbaka, fanns säkert inte ens i det näraste medelbliden.

Parat vidgades i Genève och sökte sedan att gå gott gick mildra den faderliga förbannelsen. Den bytes också till sist i välsignelse, men först då den grymme fadern lär känna sina två första rasika dottersöner, som han naturgivetvise inte kan motstå. Traditionen säger, att Cleome och hennes David levde länge och lyckligt, trots att de satt sig upp med förfärdramyndigheten vid sitt giftermål. De hade två barn, och en medlem av släkten har kommit på den idén att ge ut Cleomes dagboksfragment, där hon kommer emot os livslevande, en oförärd, livög, lustig och slagkraftig liten irändska med sin lektriska ras tyngning och svaghet.

Clarissas öde är en förtärlig Richardson mening sin djupa moraliska uppgift att visa, hur det gå då barn sätta sig upp mot förfärdramyndigheten vid sitt giftermål. Men på sin gång har orätt det en av fader att misstrakta den oinriktade som han förlänats över sin dotter. Att få ja den maliken tjänade ingenting till den yod fast som Gud fader, mer det var myckent om en fader att misstrakta den, lika illa som att ett barn, att bryta mot den. Clarissa, en dergiven och ängrade, trodde, att hennes öfverkommo som ett rätt visst straff över hennes uppståndig: buvad. Cleome hade lyckligtvis till henne själv mera väntigt bondförstånd. Men så blev hon heller inget "menskliska, som dog av en för tidigt visste" som Clarissa, utan bara en i den vanliga kvinna, omgiven av mar och barn.

Kifas sjukstolar

I alla storköper och alla utställningar för att se till att de bästa sjukstolarna och alla utställningar. Kifas specialstolar för sjukstolar.

Kirurgiska Instrument Fabrik A.B. - KIFAS - Tel. Korr 196. Repeteringsgatan 31, Stockholm.

Svart på vitt

Svenska tecken, sista dagen!

Ovsnådande erbjuda som stöd till lösa i pressen var öbert menat som en uppmaning till allmänheten att störa i väg och i en hast göra sig av svenska varor, öfrigt den försökadt det förut. Men utstrycket är illa väl, ty det kan lika gärna tydas så, att i morgon får vi kunna säga, att svenska utländska varor vi vill igen, för då är det svenska intermesos slut.

Att prätta i allmänhet det riktiga och kloka i att uppmuntra svensk industri att sålta ge sig själv frivilligt en viss föredrätt som last genom måten är säkert ett gott förslag i sig själv. Både i Danmark och i Norge har det gjorts försökarna i samma syfte men en mera lösnas underhållen presagarna. I Norge har man genom presan berouret hämsöndra, så som de göra uppgiften, att alltid kloka fosterländare. I Danmark har man förut en dag i veckan såkallt dansk dag. Att minstone var det så för ett par år sedan som en renande rikade komma till Kjöpenhamn på en föreläsning hos högt bren bestämt tillhållit att köpa danska produkter. Det kan frögligast vilja mycket man vinnet med dessa medel men det danska sätter är mera klokt, rent månatligt sett.

Ungdomens internationella sammarlinger i augusti 1926.

Krigsavgivningsrådet har sett som meddelat att på initiativ av den engelska Adalat-mera-krig rörelsens ungdomsavdelning kommer ett internationellt sammarling att anordnas i Danmark mellan den 24 och 29 augusti. Lägräparas är iker fallt bestämt ämne men till med all nödvändighet sammarling på Nordjylland. Utom engelska väntas ett större antal tyskar och några holländare, därill komma costala deltagare från andra länder. Vi hoppas att också skandinaviska stola komma med, även om de icke är så bekanta med sammarlingens idé. Anmälan om deltagande skall ske sofortast möjligt och senast i juni näst.

De flotta deltagarna är mellan 25 och 35 år; dock fastställs unga bestämde gränser. Förutgången och sammarlingens sändas till H. O. Wölfel, c/o "Constantia", Gurrevej, Helsingör. Svareportio bör bifogas. Vid anmälan bifogas en avgift av fem kronor; om vederbörande sothan blir förhindrad att deltaga eller av andra skäl icke vill komma med, återbetalas tre kronor. För deltagarna fränkänks övertaligt frät utseenden, såsom förberedelsekostnader och kostade sjukvård, så att allt skall ordnas så tillgitt som möjligt och med kinsyn till alla fördel.

Brott — straff.

För någon tid sedan berättade Tidens för sin läsare som en ung kvinna, som i vår dömts för lödrivori för andra gången till 8 månaders tvångsarbete på Landskrona. Advokaten Andersson tog av hennes sak och påvisade i en sprutig bevisvärskrivelse till Kungl. Maj:t till vilken sociala och orimliga konsekvenser den auvarande Rövdrivningen ledet och hur godtyckligt sås statuter kan tolkas. Kungl. Maj:t har en beaktad detta ärende, avvisat sitt uttalande och därmed gjort sitt principalt uttalande, som är rätt beaktligt. Men har icke någon kinsyn till bevisarna utan samt den unga kvinnan till Landskrona, om "hon visst tredes att ställa sig de för henne fastställda bestämningarna till efterränta?" Deas bestodo, som vi fört uttala, i att

Om fredsrörelsen på esperanto.

Arna T. Nilsson bek "Data och fakta om fredsrörelsen", som tidigare omnämnda i Tidens, har utkommit på esperanto. Boken finnes iker i bokhandeln, man kan erhålla till ett pris av i kr. hos fröken Anna T. Nilsson, Reiskolan, Malmö. Även en annan liten esperantokrift om fredsträvanden, närmast avsett som läsebok, har i dagarna utgivits av Henry Widström. Boken ämnas av esperantister vara utmärkt som läsebok för nybörjare och innehåller är väl värt att studera.

KARL RUSSELLVORM

En svensk folkspilla

Gammalsvenskyborna

Illustr. 3 kr.

Det är en liten fin bok, som livfullt och mycket vackert ger hemmavärdarna kunnskap om deras samtidslära djupt inne i Ryssland märkliga öden. Mycket underhållande, höglästningsvärt.

En fjärdedel av priset tillåtet genom Riksförbundet den svenska skolan i Gammalsvenskyborna.

ERNST WESSMANS BOKFÖRLAG

53 o r k b o k l i g

Till Konfirmationen

Rikt urval

AV

PSALMBÖCKER

och **BIBLAR**

sennt

KONFIRMATIONS

BÖCKER

HEMLINS Bokhandel

Grundad 1864

32 Stora Nygatan 32

STOCKHOLM

Ny bruchtyr:

Folkmängd och välstånd

av

Professor

G. WESTIN SILVERSTOLPE

Pris 25 fr.

Vid köp av minst 3 ex. 25 pnc. rabatt

BOKFÖRLAGET BRAND

Ölandsgatan 48, Stockholm 4.

Vävnader, lenn, keramik

m. m.

Julie Wener.

11 BIBLIOTEKSGATAN 11

2 tr. 11-5.

Sjukvårds- och Förbandsartiklar

Kirurgiska Gummivaror, Bandager alla slag, Elektriska Hörapparater, Induktionsapparater, Ånderkräktrumpe, Beckblad, Ryggskålar, Gressskålar och Gårdlar, Bröstskålar, Långtyggar, Skåpkaner, Liggtyg, Dampbad, Burnavärdsartiklar alla slag m. m. Bredt eller tillämpligt illustrerade kataloger gratis.

Magasin Special

Vesterlögatan 66

Telefon 100

Buger Julgatan 9

STOCKHOLM

SINGER

Lilla Elektriska

DET MODERNA KÄRNETS SYNSÄMIN

Singer

Elektriska Instrument

Fabrik A.B. - KIFAS - Tel. Korr 196. Repeteringsgatan 31, Stockholm.

Extra inkomst — hemarbete
 genom att i hemmen utföra stickarbetet för egen eller värkriemad på två patenterade stickmaskin ARE — specialmodell.
 Säljes även med S. K. F. kullager. Levereras till svenska ståtliga institutioner.
 Överhålls icke råt-stickningsparat med korta nålar då ni kan erhålla en bättre och billigare, näml. Are-Standard — endast för 125 — vilken kan köpas med randparat för enzyg stickning. Stycket Are lingsstickmaskin. Numrens värdberörda symaskiner med kullager. Begär prospekt.
NORDISKA TEXTILFABRIKET
 Vasavägen 15-17, STOCKHOLM.

Vid skiljevågen
 (Forts. fr. sid. 1.)
 mångtydigt. Man kan ju förömla vad som måste ske, ja vad man själv måste deltaga i.
 Jämfört med det nu gällande programmet, innebär ådet nya givetvis ett steg tillbaka, det är ju också mening, man vill vända om för att värva medlemmar bland dem som är obakom.

Behovet av trupper har gjort sig gällande under de långa årens organisationsarbete, som följde på den första samlingens hänförelse. Man kan inte utan vidare värfas dem som sägs att en internationell fredsföring bör ha ett så allmänt program, att man kan arbeta under detsamma i alla slags lägen och bland alla slags människor och ändå behålla det viktiga internationella sammanhang. Detta argument förtjänar begrundan, när det kommer från aktiva arbetare, som själva prövat på svårigheterna, på rådsalen och betänkligheterna hos dessa, som av idel livriddhet tyggs för att enda vägsamhet, som kan rädda livet.
 Från andra sidan framhålls, att det är fönu farigare att gå tillbaka än att gå för framåt. Vad är det för glädje om floden blir bredare, om den samtidigt blir grundare? Vidare att Förbundet har stolta tra-

ditioner att bevara. Det bildades på den första internationella fredskongress som hölls under kriget, d. v. s. i Haag 1915. Den gången hade det inte blivit något av, om man skulle väntat på de många. Man stod mot världsoptionen, samlades i trots mot alla krigsförande regeringar. Men de principer, som då linjerades ut för en snar och varaktig fred, blev grundsten för Wilsons 14 punkter och är under erkända som riktiga.

I segerförd 1919 angrep Förbundet Versaillesfördraget och fastslog att uppbyggandet av den förstörda världen måste ske gemensamt och i försönlighetens tecken. År 1922, då Versaillespolitiken fört till allmän depression, och då det streddes som bäst om hur man skulle få de besegrade att betala, uttalande sig förbundet för nya ekonomiska principer för världsupbyggandet, ja för en ny fred, som slagordet lydde: Och slutligen vände man sig 1924 i Washington mot framtiden, mot nya möjligheter till krig och slog fast sin ståndpunkt: icke våld under några förhållanden, ej ens som försvarskraft. Detta är djärvt men icke djärvare än de andra teserna på sin tid voro och skall i sinom tid rättfärdigas av utvecklingen.

Här går linjen ännu rak fram 1915 till 1924. För nästa kongress i Dublin i sommar har förbundet valt ämnet: Nästa steg mot fred. Detta lä-

ter redan tanare, åldrigare och i synnerhet som man misstänker, att nästa steg mot fred i mångas mening är att baskelliggöra programmet.

Detta känns för dem, som voro med 1915 i Haag, och då mottogo livsbestämmande intryck och uppdrag, mycket smärtsamt. Smärtsamt är att läsa den internationella sekretärens visa råd till förbundets medlemmar att vara filosofier snarare än martyrer. Det är visserligen en tröst att läsa Anita Augsborgs svar: vi skola varken vara filosofer eller martyrer utan vägförare och ledare.

Nu kan man inför denna i all vänskaplighet hållna principdiskussion, där olika temperament och erfarenheter brutas, säga sig, att det inte är så viktigt, hur ordalydelsen är i det program som rösts igenom av en kongress i hänförelse eller tröthets tecken. Allt beror på hur man handlar, och vad man kan göra för nytta. Men det är de å andra sidan givet att även ett språkligt en handling, bland andra. Att ämna ett mera svävande program än det man haft fört, är en handling av allvarssamt symptomatisk betydelse. Det kan handla att Washingtonprogrammet var en handling, som tvingade medlemmarna över sina egna mått. Men man sagt en sak 1924, förklarade det för 1926. Man får ta följderna, även om de skulle betyda avfall av en del medlemmar. En ny politik kan ju komma att betyda avfall av andra medlemmar.

Situationer kunna förändras, men sedan 1924 har ingenting hänt, som rättfärdigar en långsamare takt, en beskedligare formulering av mål och metoder. Och här synes det, som om man vore framme vid det, som avgör ståndpunktstagandet i denna fråga, där eljest varje sida tyckes kunna förebära gods sål i sin åsikt. Vad då? Jo, det är sanningen om läget. Jag måste ha det program som följer, ur min uppfattning om sålign. Troar jag, att situationen är sådan, att jag har till till ett ställa förelövalande i lugn och ro av de lättkrämda, att jag kan sätta dem i första förberedande för undervisning i de första grunderna, då må jag göra det. Men tror jag, att i vår sig snabbt förvandlande, snabbt fullbordande tid krigsriska endast kan mötas med radikala åtgärder, att alla lagom och allt så smingom och allt så morgon och allt devis är odugligt just nu, då skall jag säga ut det. Det är synd om dem, som inte få veta sanningen därför att man är rädd att skrämna dem med den. De är ett slags martyrer.

Ty santidigt som det arbetas inom Nationernas Förbund och förberedes avrustnings- och ekonomiska konferenser, så förtgå rustningarna för nästa krig och fullkomnas tills mitt ibland oss finnes fullt färdigt att begagna ett perfekt frösningsinstrument och desläst icke frivilligt utbildad eller tvångsutbildat folk att begagna det. Det är detta man skall predika, så se de nog om sina barn, så länge de leva; det vet jag så visst, som så ingen river hjärtat ur bröstet på sig själv.
 Men om föräldrarna äro elaka och oförnuftiga?
 — Ja, i det falllet äro de elaka och oförnuftiga, antingen gifta eller icke; och de handla därefter, både emot barnen, sig själva och mot annat Guds skapade arma verk. Det har jag tillräckligt sett och skådat, Albert.

— Nu ... nu kom in, Sara! af tonen stupar allt mer; du kan bli kall. Jag ville icke för tusen världar att du skulle förkylla dig. Han gay barnen åter flera kyssar och små teppingar; de sprango sjungande om väg, och han tog Sara Videbeck under armen.
 Förkylla mig? Det hoppas jag ej skall hända. Jag är ganska varm! Albert, fast det tror vara så, så du aldrig ser mig het, eller finner mina kinder glöda.
 Alberts hjärta blev lätt igen, när han kom på gatan. Hon gick också lätt, frimodigt och nästan elastiskt vid hans sida. — Han började språka om resan och vädande förmodades. Innan de visste ordet av, voro de komna vid gästhuset, där deras saker redan befundo sig i en rymlig, vackert, glad kammar.
 Likväl blev det snart så skumt, att jungfrun kom upp med ljuv, rullade

så som (enligt kristet samhälls) liv den amerikanske teologen Fosdick predikade det i en katedral i Genève under N: F:s sjätte generalförsamling. Han sade sig det är: "ett modernt krig för att skydda (försvara) den svage är det grymt skamt. Det är de svaga som gå under i millennial i varje krig." Det är sanningen om kriget, som skall förkunna och handlingen av denna sanning i tillämpning, som skall göras.
 Men man vill inte alltid höra sanningen. För någon tid sedan fick de tyska fackföreningsstyrelserna en förfrågan, om de ville till sina medlemmar skicka ut ett flygblad över det moderna gaskrigets samna väsen och verkningar. De vägrade, sade de skulle få det gratis. Varför? Flygbladet var byggt på den schweiziske kemisten dr Wokers oemotsägliga vetenskapliga fakta. Man vägrade att sprida det, icke emedan det var oöverhäftigt utan emedan det var oömskiogligt. Det skulle nämligen ha kunnat tvinga fackföreningsfolket att tänka öfver de framtida möjligheterna, och det ville man icke.
 Amars bördeste du ju vara något av det allra viktigaste att göra sanningen om framtidens krig, sådana experter cyniskt eller med förfäran erkänna dem, tillgång för de breda lagren, icke sådär, verkligt. De skulle lära vad som menas med orden krig — ja, med ordet krig äta är försvär, rustning, värnplik, militär och civil. Så finge de då besluta, om de ville vara med att gå vidare på denna väg. Och inte, att de icke ha så förfärligt god tid på sig, när det gäller att fatta ståndpunkt till och rent motstånd mot krig. Kanske skulle de hastigt mogna till pacifister i hettan av sanningen, så som en knoppande gren springer ut i grönt, när man kastar den på elden.

Kanske, men man vet icke, ty det står också i människokatt bland mycket annat att trampa ner sanningens eld eller springa undan och gömma sig. Av pur rådsal att genomtränga eller vägra nalkas sanningen om kriget, kan man neka att bli pacifist.
 Människorna komma att få ett följdrättigt örne. Vårt kaste kommer att få det som vill. Kanske vill det förtimle, det är ju inte så lustigt att leva i det jordet. Det är ett tanke som ofta kommer för en, allra mest, när det talas om självhälsed, "vilja till liv", som skall uttrycka sig i rustning för krig. Så kan man ju ytligt bedra sig själv med slita ord, som numera bära annat innehåll, för att föra sin innersta hemliga förstörsevilja igenom.
 Hur internationella kvinnoförbundet för fred och frihet handlar, blir inte av någon stor omedelbar verkan. Men dock betydelsefullt som tecken på vilka krafter som äro sänder starkaste just nu i världen. Det var hittills alltid ett kånsligt instrument för framtidens tankar.

— leke ... och alldeles icke i Mariestad, och alla äro nu i Mariestad, och hava fått att samtala och övverräkna med varann, i fall vi här skiljas och du åter sänder, men jag är väster. Låt oss äta häruppe.
 Flickan återkom med matseled. Albert bestämde sina rätter, vilka äverensstämda med Saras, utom därå, att hon tog till köttet, han däremot sin salingsrätt gurkor. Och (luka häruppe åt oss, sade han, Jungfrun gick och kom åter; allt blev i ordning. Efter den lilla, glada och förtroliga måltidens slut dukades av igen, och de blevo ... ensamma.

SJUNDE KAPITLET.
Men det säger jag, att om du sedan får omkring säger det har jag intet emot. Också vill inåtta mig hemma alldeles ensam. — Glömma! Om du sprang upp nu, och sprang ut, och reste till Sollebrunn! allt, skulle du glömma mig för det?
 När de blivit ensamma, såsom i slutet av förra kapitlet omtalades, gick

Vad har Du i påsen?

Är det trolltyg?
 Ja, det finns många som tro att Tvättbjörn har trolltyg i påsen. Så raskt tvättar han och så fint blir det — när Du följer Tvättbjörnsmetoden.
 Och sant är att det finns hemliga saker i Tvättbjörn, som inget annat tvättpulver har.
 Det är därför som tvätten blir vitare och vackrare — mjukare och skönare än nå'n sin förr.
 Ja, köper Du Helios Tvättbjörn, så får Du absolut det bästa som finns, och då blir Du nöjd!

Vita Tvättbjörn

"Tvättar medan Du sover"
 Överlägsen kvalitet. Dryg — därför billig. För stort paket 75 öre.

Rylander & Olsson
 Sökl. Tjänings- & Accidentstryckeri

Levererar
 förtäliga arbeten såsom BÖCKER, TIDNINGAR och AFFÄRSTRYCK till billigaste priser och på kortaste tid.
 STOCKHOLM Lilla Västgötgatan 25 - Norr 7606

Framkalling, kopiering och förstoring av amatörbilder utföras läst hos PETERS, Stureplan 4.

Prenumerera på Tidevarvet!

Vid köp och försäljning av böcker vänd Edler till
Klemmings Antikvariat
 Malmströmgatan 26, Stockholm.
 Tel. 1070. Norr 67 38.

F:ä Emil Bäcklin
GLASMÄSTERI och RAMAFFÄR
 I AD. FREDRIKSTORG 1 STOCKHOLM
 Gott arbetel
 Billigaste priser!
 Telefoner: Söd. 318 21 & 237 21.

Varje morgon ett glas Fruksalt-Samarin
 Det håller fysiken fin, det utöfr en invärtes rengöring, avlägsnar från kroppen oöjnliga ämnen, utdrivar den skadliga urinsyra samt uppfriskar blodet, ger god hälsa.
Fruksalt-Samarin
 per flaska Kr. 2.50 emhållen i apotek, hos droghandlare n. f. Cederroths Tekn. Fabr., Stockholm

Det går an
 ROMAN
 av C. I. L. ALMQUIST

(Forts.)
 Barnen sågo varken fattiga eller rika ut, men ovanligt vackra. Albert vinkade dem till sig för att göra Sara ett nej. De kommo barhuvade och långkyckta. Sara höll med svårighet tillbaka en tår, tet, men klappade dem med kring huvud och hals. Albert sade:
 — Tänk likväl, Sara, om dessa vackra barn skulle sakna föräldrar?
 — Far och mor kunna de icke hava varit utan, efter de äro till.
 — Men om deras far och mor ...
 — Dötter? ja, då beskyddas de av Gud ändå, och av goda människor, som alltid finnas. Jag vet en i Lidköping, som inga barn haft, men vars nöje består ut i att sin vama med upkladda och hjälpa flere små barn, vilkas föräldrar ... Albert ...
 — Dötter?
 Nej, väl sämre! slogos och försöringade varann till själ och kropp, och låto barnen gå där.
 — Ett sådant slags barn har du själv en gång varit, Sara?
 Och en barnhärtig moster, moster Gustava, som brukade smoga mig hem till mina föräldrar, har jag att tacka

för, att jag är så pass folk som jag är. När pappa dog, vart det väl något lugnare och bättre hemma, fast mamma då redan var så förstörd och försädat, att hon duggle till intet, och icke mer kunde repa sig, ehuru det då annars kunde hava varit en möjlighet för henne att bli människas igen. Sedan har jag växt upp och tagit tommare hemma. Men jag är så, det vittnesbörd må jag giva mig själv, att jag vill förtreta och fördärva ingen; minst dig, Albert. Hiskelat är och blir det alltid, att en människas skull kunna få en rättighet, varigenom hon sättes i ställning att i döden förgöra en annan. Därmed vinner Guds vackra kärlek visst inga framsteg på jorden. Aldrig vill jag hava den makten öfr en annan, och då ingen tänker jag giva den över mig.
 — Albert teg; han klappade barnen på hjässan.
 — Ack, du tycker om små barn! utropade hon.
 Utan att svära henne, sade han likväl: om nu dessa barns föräldrar, Sara, vore ögdes ...
 Barnen se gode och vackra ut; de tycktes som Gud och människor ålska dem.
 Men om föräldrarna icke äro gifv ... icke se om dem ... Vi kunde ju i stället för dessa barn, Sara, tänka oss utsvulna, trasiga, övergivna.
 Äro föräldrarna gods och förfnuftiga människor ... inföll hon mildt ...

med garderinerna och frågade vad herrskapet befalle till afton? och om de vilka spisa där inte i allmänna rummet, eller uppe för sig själva?
 — Till och början gå efter matseled, jungfru lilla, så skola vi sedan bestämma det andra.
 Flickan gick. År du road av att vara bland folket där nere? frågade Albert.
 — leke ... och alldeles icke i Mariestad, och alla äro nu i Mariestad, och hava fått att samtala och övverräkna med varann, i fall vi här skiljas och du åter sänder, men jag är väster. Låt oss äta häruppe.
 Flickan återkom med matseled. Albert bestämde sina rätter, vilka äverensstämda med Saras, utom därå, att hon tog till köttet, han däremot sin salingsrätt gurkor. Och (luka häruppe åt oss, sade han, Jungfrun gick och kom åter; allt blev i ordning. Efter den lilla, glada och förtroliga måltidens slut dukades av igen, och de blevo ... ensamma.

med gardinerna och frågade vad herrskapet befalle till afton? och om de vilka spisa där inte i allmänna rummet, eller uppe för sig själva?
 — Till och början gå efter matseled, jungfru lilla, så skola vi sedan bestämma det andra.
 Flickan gick. År du road av att vara bland folket där nere? frågade Albert.
 — leke ... och alldeles icke i Mariestad, och alla äro nu i Mariestad, och hava fått att samtala och övverräkna med varann, i fall vi här skiljas och du åter sänder, men jag är väster. Låt oss äta häruppe.
 Flickan återkom med matseled. Albert bestämde sina rätter, vilka äverensstämda med Saras, utom därå, att hon tog till köttet, han däremot sin salingsrätt gurkor. Och (luka häruppe åt oss, sade han, Jungfrun gick och kom åter; allt blev i ordning. Efter den lilla, glada och förtroliga måltidens slut dukades av igen, och de blevo ... ensamma.

Sara fram till deras kappsäckar och började avskilja de saker, som tillhörde Albert. Reser du genast i kväll, eller först i morgon tillbäck? sade hon, likväl med en halv röst.
 — Vart, menar du?
 — Jag vet icke vart du ämnar dig, Albert. Men du har talat om att ifrån Mariestad vika av söderut till de stora egendoms?
 Ja, Sara, för mina affärer har jag visserligen frihet härtill ...
 — Är du något annat hinder? Villkendera vill du själv?
 — Du frågar mig, Sara, och du vet lika väl som jag, att jag vill följa dig till Lidköping. För jag icke så ditt lilla hus? dina små rumn en trappa upp, som kunna hyras ut per exempel åt resande? och där det större rummet nere på botten, där du ett gång tänker hålla handelsbod, och ett måhända snart nog, i fall din mor ...
 — Allt detta vill du verkligen se?
 Gode, ålskade Sara ... du ler? det är mitt fulla alvar. Jag har många resor att göra här i Västergötland, fram och åter, om sommaren och kanske hela året, i fall min plan lyckas kan få transport på Västgötdals regemente, och det beror på Dorchmont. Någonstans skall jag under alla dessa färder hava mitt hem ... för mina sakers skull ... kunde jag icke få hyra av dig de där smårummen en trappa upp?
 (Forts.)